

1. maja 1869 odboru „Slovenije“ v Ljubljano poslal. Takrat bila je volitev deželnega poslanca v Trebnem na Dolenskem. Odbor „Slovenije“, ki na gosp. dr. Valentina Zarnika menda že takrat ni nič pravega zaupanja stavljal, je zahteval od njega, naj objavi svojo politično vero; dr. Valentin Zarnik je to storil in „Sloveniji“ poslal svoj program.

Nedavno sem po „Novicah“ iz leta 1869 nekaj stikoval, kar jojmine! v 19. listu na zadnji strani zadnem na Zarnikov program „per longum et latum“, in tu berem pod točko 3. to-le:

„Da je v verskih in šolskih zadevah za naš narod ta politika najkoristnejša in najshodnejša, katero večina zdanjega Kranjskega zbora sledi. Jaz sam, ako bi bil v tem zboru sedel, nikdar ne bi bil drugače v omenjenih zadevah glasoval. Posebno mi pa do tega stoji, da se šola od cerkve ne loči; vsako delovanje za ločitev zdi se mi vedno jako škodljivo in pogibelno za naš narod.“

Tako od besede do besede se je med drugim glasil leta 1869 program dr. Valentina Zarnika. Kdor ne verjame, naj ide sam ga čitat. In zdaj so ravno verske in šolske zadeve tisto, kar nasproti voditeljem slovenskega naroda tako zvanim „mladoslovencim“ tajijo, ki so o tem pravi pajdaši nemških in nemčurskih liberalcev. In eden teh prvakov „Narodovcev“ je dr. Valentin Zarnik, ki se v politiki suče, kakor veternik na strehi, tedaj pravega političnega petelina reprezentira. In takim veternikom naj kdo zaupa?!

Iz Maribora 1. januarija 1874.

Národno blago.

Pregovori in reki Notranjski.

Zapisał J. Potěpan Škrljev.

Noč ima svojo moč.

Lep glas gré v deveto vas.

Ženski jok in mačkine solzé.

Če žena hlače nosi, mož slabo kosí.

Majhni otroci, majhina skrb, veliki otroci, velika skrb.

Kar se v luži zleže, rado v lužo leže.

Kar mačka rodi, rado miši loví.

Mačka stori dobro gospodinjo.

Kar mladi ne vedó, jim stari povedó.

Enemu Bog dá veslo, drugemu pa teslo.

En čas je tekla pod tvoj most voda, en čas naj pa pod mojega teče.

Ne pomaga starega konja učiti voziti.

Ljudje vselej od ljudi govorijo, volkovi pa od volkov tulijo.

Kedar se svinja v rž navadi, ali je treba rž požeti ali svinjo ubiti.

Šparovec cirovca najde.

Neče mačka sala (dokler ga nima).

Po veselju jok, po smehu stok.

Leske žene so s trnjem ograjene.

Novo leto — staremu!

Pobral si, stavec, zdaj kopita

In stekel z lahno sin nogó,

Z žebli je škornja b'la nabita,

Nabrušen jezik ti ojstró:

Zató noben te več ne vjame —

Le hodi — ti ne maraš za-me!

Staro leto — novemu!

Novinec, češ imeti novo,

Kar bilo je starejim prav,

Podreti češ stvari osnovo

In praviš, da tvoj um je zdrav.

Kako? Danes kar novo bilo,

Bo jutri v staro se zvrnilo:

Zato za mano malo glej,

Da ne prestopiš svojih méj!

Gospòdi ob novem letu!

Kmet je, ki druge vse preživi,

Sam pa naj večkrat slabo živi,

Naj se gospòda pósti večkrat —

Kmet brez skrbi živel enkrat bi rad!

Hrabroslav Perné.

Lepoznanske stvari.

Dvojni sveti večer.

Novelica, po E. svobodno posnel Josip Levičnik.

I.

Bilo je na sv. večer leta 1848. Gosta noč razprostrla je bila tamna krila svoja čez obširno planoto, ter nad deželno glavno mesto G—. Mrzlo-ledeni veter je bril in pometal drobne snežinke po mestnih ulicah, ktere so bile že zarad tega popolnoma osamljene, še bolj pa vsled tega, ker se je prebivalstvo, visoko in nizko, staro in mlado, radovalo v gorkih stanicah ter radostno zbrano bilo okrog jaslic, pred katerimi je gorelo obilno svetlih lučic, ki so svojo blišavo nekako svečano-prijazno razsipale skozi okna ven v burno mrzlo noč.

Le ena hiša stala je v popolnem nasprotju z ostalimi mestnimi poslopji; — njene okna bila so žalostno-temna, in ne en radosten glas ni se čul iz prostorov njenih začrnelih zidin. A od kodi bi tudi tu izvirati mogla kaka veselost? Bila je namreč to deželna jetnišnica, — kraj, postavljen v domovje britki tugi, obupni samoti, neizrekljivim čutom; dá, mnogim celó v živi grob! —

V eni izmed mnogoštevilnih malih sobic tega osodpolnega poslopja našel se je zaprt mlad gospodič krepke visoke rasti in posebno zalih lic. Njegovega lepega obličja ni zatemnevala gosto zaraščena brada; pač pa svedočila bleda osuhlost, da jetniške sobice zrak slabo pristje njegovu čvrsti naravi. Glavo otožno ob roko naslonjeno, sedel je pri mali hrastovi mizici. Slabotna lučica brlela je na njej, in razsvitlevala dvoje knjig, izmed katerih je ena pred brhkim mladenčem odprta ležala. Zamišljeno je sicer gledal vanjo, — al brati iz nje, — tega ni dopustila mu otožna duša.

„O ti srečni, preblaženi sveti večer!“ — izusti tihotno ter zdihne tako globoko, kakor da bi hipoma dolgo zatrta čutila siloma zvladala mu duha; „o ti presrečni sveti večer, kako daleč od mene so miline tvoje! Zakaj ne doseže tudi le en žarek blaženstva tvojega mene osamljenega siromaka! O draga mati! oj zlata mati moja! kako prav ste imeli vi, ko ste mi tolikokrat svarilno djali: Sin, edinček moj, ne bodi nespameten! Nikar ne stavi upov svojih v abotne sanjarije novo nastopljene dôbe, zlate svobode! To so ti same goljufive péne, s kakoršnimi si nevedni otroci zlatijo svoje igrače! In jaz vas nisem hotel slušati, ne ubogati! Kako žalosten mora biti tudi za vas nocojšni sveti večer!“

Zdaj se od daljnega stolpa oglasi ure glas. Jetnik šteje njene počasne udarce. Pri zadnjem plane, kakor